



שותפות ערבית-יהודית  
בזמן אסון  
עמ' 3

פועלי כל הארצות התאחדו!

# זה הדורן

زوهديرخ ZO HADEREKH

גיליון 19 / 15 במאי 2024

## לילדה העזתית הרעבה



עמ' 6



## יום הנכבה בזמן מלחמה

## הצעקה ועונשה

"שוחרר מתחנת לב תל-אביב הפעיל שנעצר בחשד ל'ניסיון תקיפת שיירת ראש הממשלה', כי כשרכבו עמד בצד הכביש צעק אל עבר השיירה 'אתה הראש, אתה אשם, קח אחריות'."

ציוף של עו"ד גבי לסקי, 3.5



## מכתבים למערכת

### החקירות הפוליטיות של המשטרה

ב-18 באפריל 2024 נכנסה משטרת ישראל לביתה של פרופ' נאדרה שלהוב-קיבורקיאן בעיר העתיקה בירושלים ועצרה אותה בגין התבטאויותיה בפודקאסט שפורסם חודש קודם לכן. במיוחד בגין אמירותיה נגד הצינונות והקריאה לסיים את רצח העם בעזה. שלהוב-קיבורקיאן היא פרופסור באוניברסיטה העברית בירושלים ובקתדרה העולמית למשפטים - אוניברסיטת קוויב מרי של לונדון. במהלך חקירתה היא עברה חיפוש גופני בעירום, נאזקה בחוזקה ונמנעה ממנה גישה למים, למזון ולתרופות במשך מספר שעות. יתרה מכך, היא הוחזקה בתא מעצר בקור ללא ביגוד או שמיכות חמות. למחרת הורו בתי משפט בירושלים על שחרורה בערבות.

לאחר שחרורה, זימנה המשטרה את פרופ' שלהוב-קיבורקיאן לשלוש חקירות נוספות. בעקבות כך שלח הצוות המשפטי שני מכתבים לפרקליטות ולמשטרה באמצעות עו"ד הדיל אבו סאלח מעדאלה. במכתב הראשון דרש הצוות המשפטי להפסיק את חקירתה הבלתי-חוקית של פרופ' שלהוב-קיבורקיאן, שכן הדבר פוגע בזכות הביטוי שלה ובחופש האקדמי שלה, והיא מעשה של רדיפה והטרדה פוליטית מצד הרשויות. המכתב השני הדגיש כי פעולות המשטרה הן שימוש לרעה בהליך הפלילי לשם הפחדה וכי הצוות ישקול את צעדיו המשפטיים כדי להביא להפסקת רדיפתה הפוליטית אם היא תזומן להמשך חקירה. זו הפעם הראשונה שהמשטרה עוצרת לחקירה מרצה בשל מחקרים ופרסומים אקדמיים. במהלך חקירתה התמקדה המשטרה במחקרים ובעבודות אקדמיות שפורסמו בעבר. אנשי אקדמיה בישראל וברחבי העולם הביעו את תמיכתם בפרופ' שלהוב-קיבורקיאן ומחו על השעייתה במרס השנה בידי האוניברסיטה העברית, ומאוחר יותר על מעצרה בידי משטרת ישראל.

מאז תחילת המלחמה, אוניברסיטאות ומכללות ישראליות פגעו פגיעה קשה בחופש הביטוי של סטודנטים פלסטינים. הן פתחו בהליכים משמעותיים להשעיה או להרחקה לצמיתות של הסטודנטים בגין פרסומיהם ברשתות החברתיות. מרכז עדאלה מייצג 95 סטודנטים ערבים-פלסטינים הלומדים ב-34 מוסדות אקדמיים ישראלים בהליכים משמעותיים שנפתחו נגדם בעקבות תלונות שהגישו קבוצות סטודנטים ישראלים יהודים וארגוני ימין שונים. כמה אוניברסיטאות ומכללות אף הפנו למשטרת ישראל תלונות נגד הסטודנטים הערבים, צעד שהוביל למעצרים ולהגשת כתבי אישום. לעומת זאת, מוסדות אלה לא נקטו הליכים משמעותיים ולא דיווחו למשטרה על סטודנטים יהודים שהסיתו.

ד"ר חסן ג'בארין, מרכז עדאלה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל  
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102



## דברים בשם אומרם

### נתניהו, אייכה?

"מצבה הביטחוני והכלכלי של ישראל ספג טלטלה שלילית היסטורית בחודש האחרון, אך רה"מ בנימין נתניהו רק החריף את התנזרותו ממתן תשובות לציבור. אסטרטגיית ההתחמקות של נתניהו חריפה כל-כך שאפילו בערוץ 12, הנזהר מלנקוט בקו ביקורתי עקבי כלפי נתניהו, העירו על כך - למרות שלערוץ חלק נכבד ביכולתו של נתניהו להמשיך ולהתעלם מהעיתונות הישראלית. בשבועות האחרונים נמנע נתניהו גם מכך ומתקשר עם הציבור הישראלי רק באמצעות סרטונים מוקלטים. מאז ה-7 באוקטובר נתניהו נמנע מלהתראיין אפילו לערוץ 14, המשרת אותו בנאמנות. בעוד שבמקביל התראיין ב-17 ראינות לכלי תקשורת בחו"ל, באורך כולל של למעלה משלוש וחצי שעות."

שבי גטניו, "שקוף", 4.5

### עכשיו ברור שהם זקוקים ללימודי ליבה

"לאחר הפגנות אנטישמיות רבות שהתקיימו במהלך השבוע האחרון בקמפוס אוניברסיטת קולומביה, הודיע נשיא קולומביה על ניתוק היחסים הדיפלומטיים עם ישראל."

ידיעה באתר "כיפה", 1.5

### המעסיק הגדול - יקיר ההסתדרות

"יו"ר ההסתדרות, ארנון בר-דוד, העניק פרס מפעל חיים - יקיר ההסתדרות, לבעל השליטה בקבוצת 'סנו', התעשיין אלכס לנדסברג. באירוע שארגנה ההסתדרות במרחב השרון נכחו משפחתו המורחבת של לנדסברג, חבריו, ועדים ועובדים. 'זהו אירוע מרגש לאיש מרגש', אמר בר-דוד. 'הקשר בין ההסתדרות לסנו ולמשפחת לנדסברג הוא קשר הדוק וארוך שנים'."

ניצן צבי כהן, אתר "דבר", 2.5

### ח"כ מהליכוד בעד נסיגה

"ח"כ חנוך מילביצקי ועמותת 'בני ברוך' - קבלה לעם' נסוגו מתביעת דיבה שבה דרשו פיצויים בסך 800 אלף שקל מהעיתונאי החוקר גור מגידו. זוהי התביעה הרביעית במספר שניהלה העמותה נגד מגידו בשנים האחרונות - והרביעית שמסתיימת בניצחון של העיתונאי. העילה לתביעות היא תחקירים עיתונאיים והתבטאויות ביקורתיות של מגידו בנוגע ליחס פוגעני של העמותה ובכירה כלפי חסידיו של המנהיג הרוחני של 'קבלה לעם', מיכאל לייטמן - ובעיקר כלפי נשים. באוגוסט 2022, לקראת הפריימריז בליכוד, פרסם מגידו ב'דה-מרקר' מאמר שבו התריע מפני כניסתו לפוליטיקה הארצית. 'נוכלים, גנבים, לוקחי שוחד ואנסים. את סוג הרוע שמייצג האיש הזה עוד לא ראינו בכנסת', נמסר בכותרת המאמר."

איתמר ב"ז, "העין השביעית", 5.5



# שותפות יהודית-ערבית בזמן אסון

חמישה יעדים: עצירת המלחמה, עסקת חילופים, פתיחה בתהליך מדיני, הפסקת הרדיפה הפוליטית ותיקון עוול ההפקרה וההזנחה של אוכלוסיות מוחלשות.

## נתניהו וסמוטריץ' לא המציאו את הגלגל

הכי קל להטיל את האחריות לעימות על חמאס, או על ביבי ומדיניותו שחתרה לחיזוק החמאס ולהחלשת הרשות הפלסטינית. קל גם להאשים את שותפיו המשיחיים והפירומנים של נתניהו, אשר שולטים בו. אפשר להתאכזב גם מגנץ, "הגנרל הנאור" שתרום לסגירת ערוץ לוויין בעידן השמיים הפתוחים – הישג שבלעדיו המלחמה לא הייתה נמשכת והממשלה הייתה מתפרקת!

כל זה נכון – אך זה לא הכל. בן גביר, סמוטריץ', נתניהו, המרכז והימין, מהליברלי ביותר ועד החשון ביותר, הם לא אלה שהמציאו את הרעיון לנצל את ההכרה בזכות העם היהודי להגדרה עצמית ככלי להכשרת עליונות יהודית – הם רק הגזימו ברמת העליונות אליה הם חותרים. הם לא הגו את הרעיון של שליטה בעם אחר, ולא המציאו את התפיסה לפיה מה שלא הולך בכוח ילך ביותר כוח. הם רק שכחו – כהרגלם של משתמטים עצלנים – שיש גבולות לכוח. הם לא הגו את הרעיון לכבוש את מסגד אל-אקצא, אך היו יהירים עד כדי כך שפגעו בסטטוס קוו.

על העקרונות-יעדים שנימנו לעיל יש לנהל את השיחה: לא על איך מנהלים את הסכסוך, על איך משמרים את מצב הקיים ואיך מטפחים את העליונות היהודית – אלא איך מפרקים את עולם המונחים הזה ומתחילים לדבר בגובה העיניים על טיפול שורש כזה, שיבטיח לכולנו חיים בשוויון לאומי ואזרחי מלא, ללא עליונות, כיבוש וגזענות.

אם החברה הישראלית לא תשכיל להבין זאת, אם תתעורר מאוחר ולא תשנה כיוון בקרוב, היא תגלה כי בעת שניהלה את המאבק הצודק להחזרת החטופים והשבויים, הממשלה הייתה עסוקה לא רק בהרס בעזה, בגזל אדמות בגדה וברדיפת הציבור הערבי בישראל – אלא גם ובעיקר בהמשך ההפיכה המשטרית בתוך ישראל. הממשלה הבינה שלא תוכל לבצע זאת מעל הבימה הקדמית, ולכן עברה להשלים את המלאכה בחצר האחורית, בחצר של החברה הערבית, שלא מעניינת את הציבור בישראל ברובו. זו החצר שהתמודדה בחודשים האחרונים עם: מעצר מתמשך של אמנית מוכרת; רדיפה של אקדמאית בכירה; פלישה למועדון של מפלגה ותיקה; מעצרים מנהליים; קלות בלתי נסבלת של ידי שוטרים על ההדק מול אזרחים ערבים; החזקה בגופות של אזרחים למטרת חיזוק מעמדה של ישראל במו"מ; רדיפה של מורים, של עיתונאים ואפילו של שופטים. כל זה כאשר גורמים מרכזיים במחאה נגד ההפיכה ממלאים פיהם מים כשמדובר בחברה הערבית!

אני מתעקש לומר דברים אלה לא ממקום של ייאוש או רצון לחטט בפצעי העבר, אלא מתוך מחויבות לשותפות אמיתית ועמוקה. שותפות אינה מותנית בהסכמה על הכל – אפשר לבנות שותפות זמנית להשגת מטרה דחופה. אך שותפות למען העתיד של בנינו ושל בנותינו חייבת להתבסס על כנות ויושר.

## אמג'ד שביטה

הנוסח המלא של הנאום

באתר "זו הדרך"

## מתוך נאום בכנס "מאסון לשלום מבוסס שותפות" שנערך במכון ון ליר בירושלים (8.5).

אין אמירה נחוצה יותר כעת מאשר זעקה מכל הלב נגד המשך המלחמה הנפשעת בעזה: די לטבח המתמשך, די למלחמת שלום הממשלה, שלום-ולא-להתראות לעומד בראשה ולשותפיו - מבן גביר ועד גנץ.

אך כדי שנוכל להיאבק במלחמה יחד, ערבים ויהודים, עלינו לנסות לענות על השאלה: איך בונים שותפות בעת אסון? אין לי תשובה חד-משמעית לשאלה זו, על אף שהתמודדתי איתה לאורך השנים ללא הפסקה: כאקטיביסט, כמנכ"ל לשעבר של ארגון חברה אזרחית, ולאחרונה - כמזכיר חד"ש וכאחד ממייסדי שותפות השלום, אך בראש ובראשונה כאדם המאמין בשותפות בין אנשים.

7 באוקטובר הכה אותי ואת חבריי במחצבות השותפות בתדהמה עמוקה (בחרתי במילה מחצבות לא במקרה: היא נועדה להמחיש עד כמה עמל זו קשה ורחוק מלהיות פיקניק או הבחירה הקלה, כפי שמתנגדיו מנסים לתאר). חברים יהודים רבים, שמכירים אותי מקרוב שנים ארוכות, הסתכלו עלי בחשדנות וניסו לחפש בעיני את הטרוריסט האלים. במקרה הגרוע פחות, חיפשו בפי גינויים החסרים להם. לקח לנו זמן לא מעט עד שהצלחנו לנהל שיחה עניינית, או לפחות פחות סוערת. אנחנו עדיין בתוך האירוע, ועדיין קשה.

מהיום הראשון אמרה חד"ש, כי כל פשעי הכיבוש אינם מצדיקים פגיעה באזרחים ישראלים, וכי כל הפשעים שבוצעו ב-7 באוקטובר אינם מצדיקים את מלחמת הנקם בעזה. רצינו להפגין נגד המלחמה, אך היינו לבד. למרות זאת ארגנו בתל-אביב את ההפגנה הראשונה נגד המלחמה, שלאישורה נדרשה עתירה לבג"ץ.

כחודשיים לאחר פרוץ המלחמה, השתתפתי בשיבה של ארגונים שמאל רדיקלי. נציגי חלקם אמרו: "אנחנו לא מתנגדים למלחמה אלא לדרך בה היא מתנהלת" (כן, שמאל רדיקלי!). אמרתי להם בצער: "אתם עוד תתנגדו. שפך הדם האיום פחות מעניין אתכם, כי בינתיים הדם הוא בעיקר פלסטיני. אנחנו פונים אל הציבור ואתם עוד תצטרפו אלינו – אחרי שתחילו לאבד חיילים וחטופים. לא חבל?".

## הממשלה צמאה לחזית מול האזרחים הערבים

הבנו כבר בימים הראשונים כמה צמאה הממשלה לפתוח חזית פנימית נגד האזרחים הערבים. ראשיה רצו לנצל את מסך העשן של המלחמה ואת העיסוק הציבורי בפשעים בעזה, כדי לחסל חשבונות עם הפלסטינים באשר הם – בין אם בגדה המערבית ובין אם בתחומי ישראל. מבחינת ממשלת הימין, הייתה זו הזדמנות פז לשבור את גאוותנו הלאומית וללמד אותנו פעם אחת ולתמיד מי הוא בעל הבית, וכמה מפחיד כאשר הוא משתגע ומבטיח נכבה שניה.

המשימה הראשונה שהציבה אז לעצמה הנהגת החברה הערבית הייתה - להכשיל את הניסיון לבודד אותנו כמיעוט לאומי. ועדת המעקב יזמה מפגש יהודי-ערבי, אך זה נאסר בידי משטרת ישראל – אותה משטרה שניסתה גם לאסור על כינוס המועצה הארצית של חד"ש בדצמבר 2023, דיכאה עשרות הפגנות, עצרות וכינוסים פוליטיים, וביצעה מעצרים המוניים בחברה הערבית בחודשים האחרונים.

אחרי ניסיונות רבים, הצלחנו להקים את שותפות השלום, בה חברים כארבעים ארגונים שהסכימו לפעול למימוש

## לעיניי חיילים: מתנחלים בזזו והשחיתו סיוע לעזה

מיליצית השר. במקביל, משפחות הטופים ומפגינים נגד המלחמה מוכים ונעצרים בידי אותה מיליציה.

ארגונים בינלאומיים מסרו השבוע, כי מאז סגירת מעבר רפיח בידי כוחות הכיבוש, אספקת הסיוע אינה מספקת את הצרכים. "התנאים הקיימים עלולים להחריף את רמות הרעב, הקטסטרופליות מלכתחילה, שעמן מתמודדת האוכלוסייה הפלסטינית", הדגישו.

כוחות הכיבוש פגעו שמונה פעמים לפחות בשיירות סיוע הומניטרי או במחסני ציוד הומניטרי ברצועת עזה מאז 7 באוקטובר – כך עולה מדו"ח שפרסם הארגון הבינלאומי משמר זכויות האדם. לפי הדו"ח, תקיפת השיירות נעשתה למרות שהמארגנים תיאמו את נתיב הכנסת הסיוע עם הרשויות בישראל וללא אזהרה מוקדמת מצד צה"ל. בתקיפות אלה נהרגו או נפצעו לפחות 31 בני אדם. לפי נתוני האו"ם, מאז תחילת המלחמה ברצועת עזה, נהרגו 254 עובדי סיוע, מהם 188 אנשי סוכנות אונר"א. לפי אונר"א, 169 ממתקניה ברחבי הרצועה ניזוקו כתוצאה מהמלחמה ולפחות 429 עקורים שתפסו בהם מחסה נהרגו.

### מפונים מהצפון הפגינו נגד המחשלה המפקירה

ראשי המועצות של היישובים המפונים בצפון, יחד עם מאות תושבים, הפגינו ביום העצמאות (14.5), נגד ממשלת הימין וחסמו שני צמתים. תחת הסיסמה "מצילים את הצפון", נערכו ההפגנות בצמתים הבאים: מטולה צומת 769; קריית שמונה צומת הגומא; מבואות חרמון צומת כ"ח; גליל עליון הצמתים עמידע ומחניים; מעלה יוסף, צומתי שלומי מזרח ומערב; ומטה אשר בצומת כברי בקרבת העיר נהריה.

המחאה פרצה בעקבות הטיפול הכושל של הממשלה במצוקות של תושבי הצפון. לדברי ראשי הרשויות בצפון, עברו חמישה חודשים מאז הבטיח ראש הממשלה בנימין נתניהו להעביר תקציב של כ-5 מיליארד שקל לטיפול בצורכי תושבי הצפון בעקבות המלחמה, אך אלה לא הגיעו. זאת, בעת ששבעה חודשים סובלים התושבים מירי כטב"מים, רקטות ונ"ט של חיזבאללה – ללא פתרון באופן. משה דירוביץ, ראש המועצה האזורית מטה אשר ויו"ר פורום קו העימות, אמר: "שבעה חודשים בהם תושבי הצפון עקורים מבתיהם, ואין להם מושג מתי יחזרו הביתה! אנו דורשים מהממשלה להציג תוכנית ולהסביר לתושבי מתי הם חוזרים הביתה".

גבי נעמן, ראש המועצה המקומית שלומי וחבר מרכז הליכוד, הוסיף: "מועצה מקומית שלומי מצטרפת למחאה ומודיעה על התנתקותה מהמדינה דווקא ביום העצמאות ועד שינוי משמעותי ומיידי במדיניות ההתעלמות של הממשלה. שתקנו די והותר, לא אדם אחד ולא שניים אלא 80 אלף תושבים מפונים, ללא ודאות לגבי העתיד, ללא ביטחון, ללא עתיד לילדיהם. העברת התקציב שהבטיח ראש הממשלה נתניהו לחיזוק ולשיקום הצפון איננה טובה שהממשלה עושה לתושבים אלא חלק ממחויבות המדינה" הדגיש.

ראש עיריית קריית שמונה, אביחי שטרן, אף הוא חבר ליכוד, מסר: "מה שקורה היום זו רק יריית הפתיחה למה שצפוי לקרות בהמשך. אם בצפון החיים לא יחזרו למסלולם והתושבים שלנו לא יחזרו הביתה, נדאג שגם החיים במרכז לא יימשכו כרגיל".

מתנחלים ואנשי ימין קיצוני רבים תקפו השבוע מספר פעמים משאיות סיוע הומניטרי שעשו דרכן לרצועה דרך מעבר תרקומיא הסמוך לחברון. הסיוע ההומניטרי נחסם בשתי נקודות באזור דרום הר חברון ומערבו – סמוך למחסום תרקומיא וליד ההתנחלות נגהות. לאחר שהמוצרים שעליהן הושלכו לכל עבר, שתי המשאיות הוצתו. עם סגירת הגיליון דווח כי מתנחלים אלימים תקפו ופצעו נהג משאית פלסטיני, משום שסברו כי מדובר במשאית סיוע הומניטרי.

שתי פעילות שלום ניסו להפסיק את השחתת מוצרי המזון המיועדים לעזה. אחת מהן, ספיר סלוצקר עמראן, מסרה: "עשינו מה שיכולנו כדי לעצור מאות מתנחלים מלהשמיד מזון שהיה אמור להאכיל עשרות אלפים בעזה. לא אכפת לי מהסימנים הכחולים ומהשריטות, ולא אכפת לי מהסטירה המצלצלת שהעיף לי אחד המתנחלים. בחיים לא דמיינתי שאראה המון אדם משליך על הקרקע אוכל שנועד עבור אנשים רעבים. מילדות וגם היום, כאשר נופלת לי חתיכה של לחם על הרצפה, אני מרימה ומנשקת; ככה חינוכו אותי".

פעילות השלום חממי טביב וסלוצקר עמראן שאוימו בסכנים ביקשו את עזרת כוחות המשטרה והצבא שהיו במקום. את אחד המתנחלים שאף תקף את סלוצקר עמראן וסטרו לה, הבריחו השוטרים מהמקום, אך סירבו לעכב אותו. בהמשך הוא חזר להשחתת המזון בגיבוי המשטרה.

סלוצקר עמראן פרסמה ברשתות החברתיות הודעה בה נאמר: "למרות שהאירוע התחיל כבר בשעה 10:00 בבוקר, במשטרה לא קראו לכוחות נוספים ולא ניסו לחסום את הגעתם של העבריינים, כולל קטינים ומתנחלים חמושים. אחרי הסיבוב הראשון, נסעו המתנחלים למחסום שקף בניסיון לעצור משאיות נוספות. בזמן היעדרותם, סייענו לנהגי המשאיות להעמיס מחדש את הציוד על המשאיות, אשר חזרו לנקודת היציאה שלהן. לאחר כשעה, הגיעה קבוצה גדולה של קרוב ל-150 איש, כולל קטינים חמושים בסכנים. אלה הצליחו לפרק ולהרוס את כל הסחורה שעוד הייתה על המשאיות גם בעזרת חתיכות עץ חדות וגזרנים. הם השחיתו ציוד ואיימו על הפועלים הפלסטינים. במשך כל אותו זמן לא ראינו מעצר אחד. כל מה שעשו השוטרים היה הרחקה חסרת תועלת של בודדים, שחזרו מיד לאחר מכן להמשיך בהרס".

"היום היינו במקום רק שתינו. בפעם הבאה אנחנו חייבות להגיע בעשרות ובמאות ולעצור את מעשי השנאה הנפשעים האלו, אשר תורמים גם הם להמשך המלחמה האלימה בעזה, מסכנים את החטופים ואת כולנו. המתנחלים אומרים שהם רוצים ללחוץ על החמאס באמצעות חרפה זו. אבל אין שום הצדקה להשמדה של מזון בסיסי עבור חפים מפשע. זה מעשה של נקמה והרעבה. חזרנו חבולות, אבל לא נעמוד מנגד", הבטיחה סלוצקר עמראן.

מארגון בצלם נמסר כי הביזה נמשכה שעות, "לעיני חיילים ושוטרים, כמו גם אנשי הביטחון במעבר, שלא נקפו אצבע כדי להפסיק את השחתת המזון. ההתנהלות הזאת של הרשויות הישראליות מפירה ברגל גסה את צווי הבינים של בית הדין הבינלאומי לצדק, שדרשו מישראל לאפשר אספקת סיוע הומניטרי לעזה".

לדברי ח"כ עופר כסיף (חד"ש): "פשיסטים צמאי דם עוצרים משאיות סיוע לאנשים המורעבים של עזה, משחיתים וזורקים את המזון החיוני ומצרכים המיועדים לילדים הגועעים שם, ואף קוראים להמונים לבוא ולגנוב אותם. וכל זאת מול עיני המשטרה האוהדות ובגיבויה. גם מהאלימות והאיומים בנשק שהפנו הפורעים נגד פעילי השלום התעלמה במפגיע

# הממשלה נגד תושבי הנגב המערבי



"צדק חלוקתי עכשיו", תושבים מרהט מפגינים במכללת ספיר שלידי שדרות נגד תוכנית השיקום לנגב המערבי של מנהלת תקומה (צילום: המועצה האזורית לכפרים הלא-מוכרים)

ההשפעה של התושבים והציבור. צריך לחזק ולשפר את מוסדות התכנון הקיימים – ועדות התכנון המקומיות והמחוזיות שכורעות וקורסות תחת העומס בשל מחסור בכוח אדם ותקציבים בלתי מספקים, ולא לבסס ועדה חדשה שיוצרת בירוקרטיה, סרבול וכפילות נוספים", המליצו המחברים.

## שיקום? לא עבור הערבים-בדואים

מדיניות הממשלה עוררה זעם לא רק בקרב תושבי העוטף וארגוני הסביבה, אלא גם בקרב האזרחים הערבים-בדואים, אשר יישוביהם הוחרגו מתוכנית השיקום של מנהלת תקומה לנגב המערבי. בשבוע שעבר הפגינו עשרות תושבים מרהט במכללת ספיר שלידי שדרות נגד התוכנית. מינהל התכנון ורשות מקרקעי ישראל, האחראים לתוכנית, מסרו כי היישובים הערביים-בדואיים בנגב המערבי יזכו רק "לסיוע משני". אך באתר המינהל – שבו מפורטת התוכנית – אין כל התייחסות ללקיה ולרהט, גם לא בקטגוריית "הסיוע המשני". זאת, אף שרהט היא העיר הגדולה ביותר באשכול הנגב המערבי. לדברי ראש העיר, טלאל אלקרינאווי, 27% מתושבי אשכול הנגב המערבי מתגוררים בעירו.

יצוין שרשויות הנמצאות ב"מרחב ההתייחסות", כמו באר שבע ואשקלון, יזכו לפי התוכנית בסיוע משני. מהמועצה האזורית לכפרים הלא-מוכרים נמסר: "האם אפשר לחשוב על סיבה אחרת לתכנון מפלה באופן כל כך קיצוני לחד ממדיניות גזענית מהמקפצה? פשוט שערורייה".

ההפגנה נערכה בעת שבמכללת ספיר התקיים כנס של מנהלת תקומה. מארגני ההפגנה מסרו כי צעדי המחאה יחזרו אם התוכנית לא תתוקן. אלקרינאווי אמר במהלכה: "יש לנו תעודת זהות ישראלית ואנחנו מצפים מהממשלה להסתכל עלינו בלי פוליטיקה. לא נישאר מחוץ למשחק – אם יהיה רע לנו, יהיה רע לכולם. יהיו הפגנות ונגיע לשרים. הודעתי לשרים ולראש הממשלה שנגיע אליהם, ונצמד גם לבית המשפט אם צריך".

במכתב ששלח לאחרונה לראש הממשלה כתב אלקרינאווי: "לתדהמתנו העיר רהט הוחרגה במכוון מהטבות התוכנית לשיקום האזור. ממשלת ישראל החליטה לבצע אפליה מסוכנת, המעלה ניחוח של גזענות הנובע אך ורק מרצון להפלות את הציבור הבדואי". "אנחנו לא מ'נצחים ביד' רק כשמתרחשים אירועים קשים. אנחנו חלק מהמדינה, נקודה. אם אנחנו נלחמים עליה – אנחנו מצפים כי המדינה תלחם גם למעננו", הדגיש.

לפני כחודש פרסמה ממשלת הימין תזכיר חוק בשם "שיקום ופיתוח חבל תקומה", העוסק בשיקום אזור הנגב המערבי בעקבות טבח 7 באוקטובר והמלחמה בעזה. לפי התזכיר, תקים הממשלה מנגנון תכנוני חדש האמור להקל על השיקום והפיתוח של האזור תוך הסרת מכשולים שונים. בפועל, יעניק החוק לממשלה את הסמכות להשתלט על הנגב המערבי ולשנות את אופיו – ללא התחשבות בהגנות תכנוניות וסביבתיות או ברצונם של התושבים. במסגרת החוק תוקם ועדה חדשה בשליטת הממשלה, לה יוענקו סמכויות נרחבות ודורסניות. ועדה זו תוכל לעקוף תהליכי תכנון סדורים ולהתעלם ממגבלות קיימות, ואילו תושבי האזור והרשויות המקומיות יתקשו מאוד להתנגד להחלטותיה. את חברי הוועדה ימנו שר הפנים והממשלה, ואלה יהנו מרוב גם אם יצורפו לוועדה נציגי הרשויות המקומיות.

## תושבי העוטף נגד החוק

מאז פרסום תזכיר החוק, הוגשו נגדו מאות הערות והתנגדויות מטעם תושבי האזור. תושבים רבים זועמים על השינוי שיחול באופיו של האזור ועל הפגיעה הצפויה בסביבה ובשטחים הפתוחים. באחת ההערות על תזכיר החוק נכתב: "התיקון המוצע לחוק התכנון והבנייה שולל מתושבי העוטף, אלה שחוו על בשרם ובנפשם את זוועות השבעה באוקטובר, את הזכות להחליט, להשפיע ולקבוע את אשר יעלה בגורל אזור מגוריהם. לא מספיק שאנחנו פליטים בארצנו, מצופה מאיתנו לעמוד מהצד בזמן שהממשלה עושה כאוות נפשה תחת כסות דקה של 'שיקום' בחבל הארץ שלנו. בלי יכולת ערר, ללא התחשבות ברשויות השונות שהושמו במקומן על מנת להגן על ערכינו - סביבה, אקולוגיה, היסטוריה ובמקרה של רשות הניקוז גם חיי אדם... חוק זה יאפשר לדרוס את כל היקר לנו ללא התחשבות ברצוננו ובטובתנו".

ד"ר שני בר-און ממך, חוקרת במרכז אדוה, כתבה: "את תזכיר החוק צריך לגרוס, ולהקים תחתיו ועדה עם נציגות בולטת, לכל הפחות, של שורדים ופליטים. יש להעניק להם, כמי שחיו במקום ושילמו על כך בחייהם, חלק משמעותי בפיתוח ובשיקום חבל הנגב המערבי המפואר. הפליטים עצמם, יש לציין, לא סומכים על הממשלה והשאירו מחבריהם בכל יישוב, להשיב מלחמה שערה".

## גם ארגוני הסביבה מתנגדים

בארגוני הסביבה מתריעים כי החוק יאפשר לממשלה למקם בנגב המערבי כל מיזם או תשתית שהיא מעוניינת בו: תחנות כוח מזהמות, אתרי הטמנה וטיפול בפסולת, קווי מתח עליון והקמת יישובים חדשים, וזאת ללא הליך שיתוף ציבור אמיתי שיאפשר לקולם של התושבים להישמע.

נייר עמדה שפרסמה החברה להגנת הטבע בנושא ציין כי "מנגנון התכנון של הפיתוח והשימור המוצע בחוק צפוי לחולל נזק אדיר, ובנוסף לא יספק מענה לצרכי התושבים... המרחבים הטבעיים והחקלאיים, השטחים הפתוחים, הנופים המרהיבים – כל אלה הבסיס לאיכות החיים של תושבי חבל התקומה והנגב המערבי כולו, למשיכה שלהם לאזור ולקשר החזק שלהם לחבל הארץ המיוחד הזה", נכתב במסמך.

"לעמדתנו, גם אם יש צורך ליעל את הליכי התכנון, אין שום סיבה לעשות זאת על חשבון איכות התכנון ויכולת



ילדים עקורים בדיר אל-בלח (צילום וואפא)

# לילדה העזתית הרעבה: אני בוש ונכלם

אינו נותן לו לזלוג פנימה. ומי שהודף את המזון פותח את שערי המוות לעזתים. רק אדם אכזר מסוגל לפעולה זו. העולם נרעש מ"טבח הרעבים" בצפון עזה. סימה קדמון כתבה ב"ידיעות אחרונות" על הצילום של הכטב"מ: "מאות דמויות זעירות, כמו נמלים קטנות, רצות מצד לצד. לרגע נראות כאילו הן נסות על נפשן, וברגע אחד כמו עטות על משהו, כמו ציפורים על פירור לחם". מחזה זה אינו חרפתם רק של המרעיבים – הוא חרפת המין האנושי כולו.

## מתרכזים בפרטים הקטנים

אך בישראל, כמו בישראל, ריכזו את תשומת הלב בפרטים הקטנים והקטנטנים כדי להסתיר את המראה הכללי, את העובדה שמציאות זו נוצרה במודע בידי קברניטי המדינה. "הוריתי להטיל מצור מוחלט על רצועת עזה. לא יהיה חשמל, לא יהיה מזון, לא יהיה דלק, הכל סגור. אנחנו נלחמים בחיות אדם, ואנחנו נוהגים בהתאם", אמר יואב גלנט, שר הביטחון בממשלת ישראל. אמנם דבריו נאמרו יומיים אחרי 7 באוקטובר ומאז נכנס סיוע הומניטרי לעזה, בלחץ ארה"ב והעולם, אך רוח הדברים מרחפת מעל להתנהלות הישראלית. כזה היה למשל ה"כישלון" של נציגי השלטון במעבר כרם שלום מול מפגינים שניסו והצליחו למנוע הכנסת סיוע. פקודת ההרעבה יצאה מהצד שבו אני וחברי חיים. אנחנו, היהודים והערבים מבקשי השלום, כלום נוכל לומר: "ידינו לא שפכו את הדם הזה" משום שגינינו וזעקנו? לא די בגינוי. אנחנו נדרשים לעשות יותר. שנים ואולי עשורים צריכים לעבור כדי שאות קין של הפקודה "לא יהיה מזון" ידהה, אם בכלל.

נחזור לילדה העזתית, שלחשה שהיא רעבה ופניה הקרינו בושה בגלל הווידוי הקשה. אני רוצה להצהיר בפניה ובפני כל ילדי וילדות עזה: אני בוש ונכלם נוכח המצב אליו נקלעו. אני מתנצל בפני הילדה העזתית לא רק בשמי אלא בשם כל האנשים הטובים בעולם. איך נתנו לפרח כמוך לקמול בלי להיחלץ לעזרתך, לעזרת עזה?

**עודה בשאראת**

במבט חודר ובחיוך מתנצל, כשדמעות זולגות מעיניה השחורות והיפות, לחשה הילדה העזתית, בת התשע או העשר: "אני רעבה". בסרטון הקשה לצפייה זה נראה שהיא מתביישת בווידוי המטלטל הזה. רק בעברית מצמידים את המילה "רעב" למילה "חרפה" - "חרפת רעב" אומרים. חיפשתי ולא מצאתי מונח זה בשפות אחרות. במילון אבן שושן כתוב, כי חרפת רעב היא "מצוקת רעב המאלצת את האדם להתבזות על פת לחם".

למה מי שמבקש פת לחם חש מבוזה? הרי זה צו החיים. אפשר להבין את המונח הזה ברמה הסובייקטיבית של האיש הרעב. אך ברמה הרחבה, האובייקטיבית, אפשר לומר שזכותו הבסיסית של אדם היא להשיג, בכל דרך אפשרית, את פת לחמו, והחרפה האמיתית היא של המרעיבים. נראה שהשפה העברית רגישה מאוד לסבל האנושי, אך כמה מדובריה ממש לא.

לפי מה שקראתי, השלבים ההתחלתיים של הרעב מתבטאים בצד הנפשי וההתנהגותי: מצב רוח עצבני, עייפות, העדר ריכוז ומחשבות אובססיביות על אוכל. בשלב השני מתחילים להופיע תסמינים גופניים: חולשה, דופק מהיר, נשימות רפות ואיטיות, צמא, עצירות, וייתכן גם שלשול. במקרים מסוימים העיניים מתחילות לשקוע פנימה ולהיראות מזוגגות; השרירים מדלדלים והעור מחוויר, והאדם הרעב סובל מעייפות כבדה ומסחרחורת. עוד סימן אחד בולט – בטן נפוחה אצל ילדים. מי אמר שכדור הרובה אינו רחום? הוויה דולורוזה הנזכרת לעיל הייתה נחשכת בירייה אחת, זבנג וגמרנו.

## רעב שמקורו ברוע

בימים קדומים, הרעב היה בדרך כלל מעשה ידיו של הטבע – בצורת או אסון טבע אחר. במיוחד כאשר לא עלה בידם של הטובים לספק מזון לרעבים. אך יש סוג אחר של רעב, שמקורו ברוע. סוג זה נקרא "הרעבה". הרעבה היא פעולה מכוונת וזדונית שכל כולה רשע מזוקק. על סוג זה, שיצרו בני אדם, אפשר לומר "חרפת המרעיבים". עזה מוקפת מזון, אך השומר



# יוקר המחיה המאמיר עושק את העובדים

## השר סמוטריץ': פצצות במקום חמאה



ארנון בר-דוד מוכן להטיל פצצות על תושבי עזה (עם ההקדשה "עם ישראל חי") אבל לא מוכן לעשות דבר נגד התייקרות המחיה ולהפלת ממשלת הימין (צילום: ההסתדרות)

אבל כדרכו של בר-דוד, מילים לחוד ומעשים לחוד. "צריך להבין שבסופו של דבר שביטה לא תעזור פה, כי אנחנו לא פוגעים רק בעצמנו - יש פה גם צד שני, ואנחנו לא קבלנים של שביתות", הסביר-תירץ את חוסר המעש שלו. במהלך נאומו, הניפו קרובי החטופים כרזות בהן נכתב: "ארנון זו השעה - עכשיו זה בידיים שלך" ו"הנשימה נגמרת - תעצרו את המדינה". בסיכום: בר-דוד לא מוכן לקדם את מאבק מעמד העובדים המאורגן נגד ממשלת הימין המקיזה את דמם של העובדים (הישראלים והפלסטינים), וגם לא לשמור על רמת החיים של השכירים ובני משפחותיהם כי... "יש צד שני", כלומר המעסיקים ובעלי ההון.

### בולמוס הקניות המדומה

מהו אפוא שיעור השחיקה של השכר בעקבות התייקרות המהירה? קשה עד מאוד ללקט נתונים עדכניים ומקיפים. כאמור, ההסתדרות (שזה תפקידה!) לא מוסרת נתונים. במקביל אין בנמצא מחקרים בנושא השפעת היוקר בפרסומים האחרונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, של בנק ישראל ושל משרדי האוצר והכלכלה.

והנה נמצא צדיק בסדום: המועצה הישראלית לצרכנות, חברה ממשלתית ללא כוונת רווח, המפרסמת מדי חודש בדיקה של עלות סל מוצרים, הכולל 820 מוצרים. מדגימה שעשתה של 770 מוצרים הנפוצים ברשתות השיווק עולה, כי מאז תחילה המלחמה (אוקטובר 2023) ועד תחילת מרס התייקר הסל ב-11%, וזה שיעור גבוה של עליית מחירים.

לפי "דה מרקר" (7.5), בחודשים האחרונים, בעיצומה של המלחמה, נרשם "בולמוס קניות" בהתחשב בהיקף ההוצאות באמצעות כרטיסי אשראי. זה מדד מעניין אך אינו שלם, כי השימוש בכרטיסי אשראי הוא עצמו סוגיה מעמדית: עובדים

"ידיעות אחרונות" פרסם בשבוע שעבר (7.5), כי שר האוצר בצלאל סמוטריץ' הציב לראש הממשלה בנימין נתניהו אולטימטום לפיו הוא מתנה טיפול ביוקר המחיה המאמיר בכניסת הצבא לרפיח. מאז, כניסה לרפיח הייתה גם הייתה אך מאבק ביוקר המחיה - אין. מסתבר שבנימין נתניהו רק מחזיק בתואר ראש הממשלה; ששר האוצר מעדיף תותחים על חמאה; וכי לשניהם רב המשותף מהמפריד: דואגים לאינטרסים של בעלי ההון.

עם פרסום אימו של סמוטריץ' ובעיצומה של פגרת פסח, נזכרו בוועדת הכספים של הכנסת לזעוק על המשך התייקרות המחיה בישראל. ח"כ משה גפני (יהדות התורה), יו"ר הוועדה, האשים: "משרד האוצר לא עושה שום דבר בנושא העלאת המחירים, גם לא משרד הכלכלה. הממשלה נחלה כישלון מוחלט בנושא זה!".

ח"כ אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי) הכריזה בתגובה: "שר האוצר המופקר שלנו נותן אולטימטום לאזרחי ישראל? את מי אתה הופך לבן ערובה? השתוללות מחירים מופקרת, עליית מחירים מטורפת וראש הממשלה הוא בדיחה מהלכת מבחינה כלכלית. שוב סמוטריץ' מחזיק את אזרחי ישראל בני ערובה. הגיע הזמן ששר האוצר הכולל הזה יתפטר יחד עם שר הכלכלה וגם ראש הממשלה בראש ובראשונה". ראוי לחזור ולציין, כי שני חברי הכנסת הללו, גפני ופרקש הכהן, חברים בקואליציה הימנית-קיצונית שבשלטון (!).

### בר-דוד: "לא קבלן שביטות"

גל עליות המחירים הקיצוני פוקד את ישראל מאז פרוץ המלחמה בעזה. לא צריך סקרי צרכנות כדי להיווכח בכך. כל ביקור במרכול שכונתי, בשוק עירוני, בסופר גדול או אצל ירקן מצוי מרוקן את הכיס ומעכיר את הנשמה.

לפי סקר שערכה רשות הצרכנות של ההסתדרות לאחרונה, 86% מהישראלים דיווחו על התייקרות סל הקניות הממוצע שלהם מאז תחילת המלחמה; ואילו 66% דיווחו כי ישקלו לא לקנות מוצרים של החברות שהעלו מחירים בתקופה זו. אלא שזו משימה כמעט בלתי-אפשרית כיוון שאין ולו חברה אחת שלא העלתה מחירים באחרונה.

ככמה עלו המוצרים, בייחוד מוצרי היסוד, בחצי השנה האחרונה? על כך אין נתונים לא לרשות הצרכנות וגם לא לאגף כלכלה ומדיניות של ההסתדרות, שזה תפקידו. לא מדובר בטעות: זו המדיניות של היו"ר ארנון בר-דוד שהשמיט מסדר היום את הטיפול ביוקר המחיה. בכך מתייצב בן-דוד לצד נתניהו וסמוטריץ': אלה אינם מטפלים בבעיה ואילו ההסתדרות אינה מוחה. לכן בעלי ההון מגדילים רווחיהם מהמלחמה העקובה מדם ומהעלאת המחירים בחסותה.

בר-דוד אינו מקמץ בהצהרות. "אני כבר תקופה ארוכה קורא לעצור את הכאוס ואת כל מה שאנחנו רואים מסיבך כי החברה הישראלית שסועה. אני קורא לבחירות מוסכמות שיעצרו את הכאוס במדינת ישראל" - אמר בר-דוד בוועידה של "ידיעות אחרונות" (8.5). בר-דוד אף מתח ביקורת על ממשלת הימין והביע חוסר שביעות רצון מנתניהו: "אני לא סומך באופן כללי על ממשלת ישראל. ממשלת ישראל לא מתנהלת כמו שצריך. היא לא מקבלת החלטות כמו שצריך, בכל תחום".

### שמואל אורניץ

המשך בעמ' 10 <<<

# כנס שלום בפריס בצל המלחמות

היתר נציגי מפלגות קומוניסטיות ושמאליות של יפן, בלגיה, ספרד, ישראל, חוף השנהב, טורקיה, מקסיקו וברזיל, כמו גם שגרירי קובה ווייטנאם בצרפת ונציגי המשלחות הפלסטינית והסינית לעיר.

הכנס, שנערך לציון 110 שנים להתנקשות בחיי המנהיג הסוציאליסטי ז'אן ז'ורס, אימץ את אמירתו: "המאבק לשלום הוא הקרב החשוב ביותר". בכנס ניסו לנסח תשובות שמאליות רחבות לעשרות הסכסוכים ברחבי העולם, אשר סיבותיהם: המשבר המבני של הקפיטליזם; התוקפנות האימפריאליסטית של ארה"ב ומדינות אחרות; ומשבר האקלים המחריף את הסתירה בין ההון לבין העובדים.

## הדיון על ישראל-פלסטין

המערכה נגד מלחמתה של ישראל בעזה תפסה מקום מרכזי בדיונים. המשתתפים, רובם ככולם, קראו להפסקת אש מיידית ולהפעלת לחץ בינלאומי על ממשלת הימין הקיצוני בישראל. כנציג המפלגה הקומוניסטית הישראלית, הדגשתי בדברי בכנס את הפעילות הרבה של המפלגה ושל חד"ש מאז פרוץ המלחמה, ובייחוד את הקמת שותפות השלום קקואליציה אנטי-מלחמתית ואנטי-פשיסטית רחבה. קראתי לנציגי המפלגות האחרות לאמץ את ארבע דרישות המינימום של שותפות השלום – הפסקת אש, הפסקת כולם תמורת כולם, פתרון דיפלומטי והפסקת הרדיפה הפוליטית בתוך ישראל.

בנוסף, הדגשתי את קריאתה של המפלגה הקומוניסטית הישראלית לכוחות המתקדמים בעולם המערבי, ובייחוד בצרפת, לפעול למען הכרה מיידית של מדינותיהם במדינה פלסטינית בגבולות 1967 כאמצעי לחץ על ישראל שאין הוגן ממנו. דרישה זו זכתה להדהוד בנאום הסיכום של מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הצרפתית פביאן רוסל.

נקודה נוספת שהעלתי, בעקבות שיחות שהיו לי עם נציגי טודה, המפלגה האיראנית הגולה, הייתה: בעוד נתניהו ונותני הגיבוי האימפריאליסטיים בארה"ב מנסים למסגר את הסכסוך הנוכחי במזרח התיכון כמאבק בין "ציר ההתנגדות" בהנהגה איראנית לבין "הציר המתון" בהנהגת ארה"ב, עלינו להדגיש את העובדה, כי הכיבוש הישראלי המתמשך ומשטר האפרטהייד שישראל מפעילה נגד הפלסטינים – הם הסתירה העיקרית באזור.

יאסר איוב, נציג המשלחת הפלסטינית, הדגיש את הצורך בפעולה בינלאומית מאוחדת וברורה נגד המלחמה של ישראל ולמען השלום. הוא התקומם נגד הסטנדרטים הכפולים שהקהילה הבינלאומית מפעילה בהתייחסה לפלסטינים ולישראלים, ונגד הדיכוי האלים של מחאות תמיכה בפלסטינים ברחבי העולם. "הצדק הוא שיביא אותנו לשלום" אמר נציג אש"ף בסיכום דבריו.

## מסר של שלום מרוסיה

אירוע אחר ראוי לציון בכנס היה מסר וידיאו שנשלח מטעם אולג בודרוב, פעיל שלום ומתנגד המשטר של פוטין, שנשלח על עצמו סיכון גדול בהעברת מסר מצולם בתקופה של רדיפה פוליטית חריפה ברוסיה. בודרוב הזהיר מפני התלקחות גרעינית אפשרית אם תימשך המלחמה בין רוסיה לאוקראינה. הוא הציע כי כוחות השלום בעולם יפעלו למען הפסקת אש בתקופת המשחקים האולימפיים וזאת כצעד לקראת הפסקת אש מתמשכת בסכסוך ממושך זה במזרח אירופה.

**נמרוד פלשנברג**

כנס שלום בינלאומי בהשתתפות נציגים ממפלגות קומוניסטיות וממשלות של 22 מדינות, נערך בשבת, 5 במאי, בפריס ביוזמת המפלגה הקומוניסטית הצרפתית. הכנס התקיים בבניין מטה המפלגה הקומוניסטית הצרפתית ברובע בלוויל, המכונה בית אוסקר נימאייר (על שם האדריכל המודרניסטי הברזילאי שתכנן את הבניין). השתתפו בו בין

## שביתה כללית

## נגד הנשיא מיליי

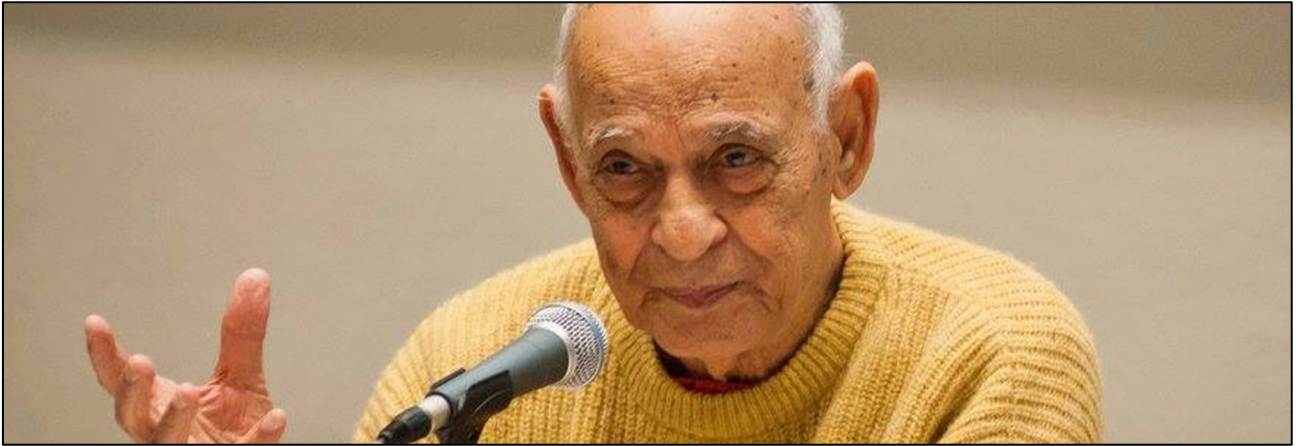
שביתה כללית של האיגודים המקצועיים שיתקה בשבוע שעבר (9.10) כליל את ארגוניו. ארגוני החקלאים הקטנים, תנועות העמים המקוריים ("אינדיאנים") ותנועות חברתיות של תושבי שכונות העוני, המובטלים ועוד הצטרפו למהלך. מפעלי התעשייה הושבתו ברובם וכך גם כל משרדי הממשלה, המסחר, בתי הספר, העיריות, האוניברסיטאות, בתי החולים והתחבורה הציבורית. כ-400 טיסות לארגנטינה וממנה בוטלו, לא נראו אוטובוסים ברחובות, רכבות לא פקדו את התחנות. חרף איסור בצו, נרשמו מאות חסימות ("פיקטס") בכבישים וברחובות לאורכה ולרוחבה של המדינה הלטינו-אמריקאית. הפגנות ועצרות ביוזמת איגודים מקצועיים מעמדיים, מפלגות וארגוני השמאל העקבי נערכו בערים ובעיירות רבות.

## חוק הסדרים הארגוני

מטרת השביתה הייתה - לסכל "חוק הסדרים" נוסח הנשיא הימני הקיצוני חווייר מיליי, הנידון כעת בסנאט בבואנוס איירס. במסגרת החבילה, הכוללת יותר מ-600 חוקים, חותר מיליי לפגוע בחופש ההתאגדות, במדיניות הרווחה, בחירויות הדמוקרטיות ובחקיקת העבודה. כמו-כן הוא מעוניין להפריט תאגידים ממלכתיים רבים ולפטר רכבות עובדים. זו הייתה שביתה כללית שנייה מאז נבחר מיליי לנשיא ארגנטינה לפני שישה חודשים. ראשי האיגודים המקצועיים דנים בצעדי מחאה נוספים, לרבות שביתה כללית נוספת של 36 שעות. יצוין שמיליון סטודנטים ומרצים הפגינו בארגנטינה לפני שבועיים, ב-23 באפריל, נגד המדיניות הניאו-ליברלית הקיצונית של מיליי ונגד הקיצוץ המתוכנן בתקציבי ההשכלה הגבוהה. כ-800 אלף בני אדם הפגינו אז ברחובות בואנוס איירס. בעיר קורדובה נרשמו כ-100 אלף מפגינים, ואלפים ועד רבבות נוספים מחו בקרבת עשרות האוניברסיטאות הציבוריות ברחבי המדינה. לדברי מיליי, "יש הכרח לקצץ בתקציב לאוניברסיטאות הציבוריות כדי להתמודד עם הגירעון בתקציב המדינה – על פי דרישת קרן המטבע".

מיליי טען בתגובה כי השביתה "היא פוליטית" ושמדיניותו נושאת פרי – הורדת האינפלציה. אך הבנק המרכזי של ארגנטינה הכניס למחזור השבוע הראשונה שטרות של 10 אלפים פסו, זאת על רקע האינפלציה הדוהרת. שטר חדש כזה שווה כ-40 שקל לפי שער החליפין הרשמי של המדינה. עד כה, השטרות בעלי השווי הגבוה ביותר היו של 2,000 פסו והם נכנסו למחזור בשנה שעברה. בבנק המרכזי הודיעו, כי עד סוף השנה יוכנסו למחזור גם שטרות של 20 אלף פסו.





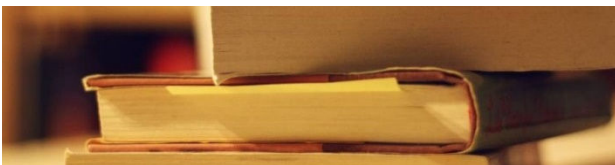
הסופר סמי מיכאל, דצמבר 2015 (צילום מתוך הרשתות החברתיות, סעיף 27 א')

## בין ערבית לעברית: 30 למותו של סמי מיכאל

# סאלח, סמיר, סמי - גלגוליו של סופר

במהלך חייו הארוכים, דאג מיכאל לאזן בין שתי התרבויות האחריות: הערבית והעברית, וגם בין שתי השפות שאהבן ככתב עיניו. הוא הגדיר את עצמו יהודי-ערבי. לא כולם יודעים שידע לאחד קרעים ולכבות שריפות פוליטיות ועדתיות. היה אחד מעלי הכותרת של הז'אנר הספרותי החיפאי, על אף שגר במעלות-תרשיחא שנים רבות. קשר קשרים חברתיים וידידותיים עם בני כל רובדי האוכלוסייה המגוונת בגליל. אירחתי בביתי כמה פעמים את מיכאל ורעייתו רחל (רוחה) וחברים יוצרים: ששון סומך, עדה אהרוני, סמיח אל-קאסם, הסופר המצרי עלי סאלם. מיכאל אף העניק לי את מרבית יצירותיו עם הקדשות ידידותיות. החלפנו מכתבים רבים עם חברי הסופרים והמתרגמים: אמין כיר אלדין מחורפיש ועיסאם עראף ממעיליא, ערכנו בביתו בחיפה ביקור תנחומים בעת שמשפחתו ישבה שבעה. פגשנו שם מנחמים יהודים וערבים רבים שבאו לכבד את זכרו של המנוח. אלמנתו רחל עטפה אותנו בחיבה ובאהבה.

### נימר נימר



שבוע עיר / לריסה ביכר

### קריאת הקרב / עמיר סגל

קריאת הקרב עולה בצעקה בזעקה ותהדהד ולא תדעך. נושיט היד ונכוון אתכם לשדה הקרב. צאו והשיבו את כבודנו האבוד, הנחמס. הסתערו להעלות את שנרמס בנו, את שהפך קורבן. צאו והביאו ניצחון מוחלט, מזור מהיאווש העז. אותו יאווש שבא אלינו אז ולא פוסק ולא פסק. דלגו על דירות ובתים ושבוים ושכולים וילדים וגופות, והביאו רבבות על רבבות של נקמות. השיבו את זה, השיבו כי איננו יכולים בלעדי ועומק היאווש, ועומק אפלה, והגב הכפוף עתה נכפף. ייסורי הבשר הם לגדלות הנפש. הבשורה למעטים, הבשורה לרבים, הבשורה לבעלי הייסורים. ויאוושנו קם עלינו ונהיה אנחנו החדש.

סאלח, סמיר, סמי - אלה גלגוליו שמו של הסופר סמי מיכאל שב-1 במאי מלאו שלושים יום למותו. מיכאל נאסף אל אבותיו בשיבה טובה בגיל 97. הסופר הדגול ומעוטר הפרסים נולד בבגדאד באוגוסט 1925. בפי עולי עיראק, בגדאד היא "סית אלבלאד", דהיינו "הגברת של הארצות". מיכאל היה עד צעיר לפרהוד, הפוגרום האלים נגד יהודי ארם נהריים ב-1942. הוא היה אז פעיל פוליטי נמרץ, חבר המפלגה הקומוניסטית העיראקית, שרכש במולדתו השכלה גבוהה. ב-1948, עקב הרדיפות, ירד למחתרת, ברח לאיראן, ובהמשך הגיע ארצה בדרך-לא-דרך. כאן הצטרף מיכאל למק"י (המפלגה הקומוניסטית הישראלית). היה חבר מערכת העיתון הקומוניסטי בשפה הערבית "אל אתחאד". התבלט בעיתון כאחד הכותבים היצירתיים תחת שם העט סמיר מארד. סמי מיכאל מרד ברבות מן המוסכמות הממסדיות, הפוליטיות והחברתיות.

### מהדורה עברית חדשה של

### "המניפסט הקומוניסטי"

לקראת 1 במאי, יום העובד הבינלאומי, פרסמה הוצאת הקיבוץ המאוחד – ספרית הפועלים, מהדורה חדשה של "מניפסט המפלגה הקומוניסטית", חיבורם פורץ הדרך של קרל מרקס ופרידריך אנגלס. ה"מניפסט" ראה אור לראשונה בשפה הגרמנית בלונדון ב-1848.

ה"מניפסט" הוא ניתוח מהפכני של החברה ושל הכלכלה הקפיטליסטית, מרקס ואנגלס בחנו בו כיצד הקניין ויחסי הבעלות מעצבים את יחסי הכוחות החברתיים. הם הצביעו על שני הכוחות החברתיים הגדולים הנאבקים זה בזה – הבורגנות ומעמד הפועלים, וקראו למהפכה סוציאליסטית. "המניפסט" היה במשך דורות ונותר בידי מהפכנים כלי ניתוח ולפעולה. הקריאה "פועלי כל הארצות, התאחדו!", המופיעה בסוף ה"מניפסט", מתנוססת בשער השבועון "זו הדרך" מאז גיליונו הראשון ב-1965.

המהדורה המחודשת מבוססת על עריכה עדכנית לתרגום של מנחם דורמן. בחלקו האחרון של הספר מובא מאמר מקיף מאת פרופ' דני גוטוויין, המלמד באוניברסיטת חיפה.

יוסי אבו

# יום הנכבה בצל המלחמה

« המשך מעמוד 7

## פצצות במקום חמאה

בעלי שכר נמוך נוהגים לשלם חלק לא מבוטל מהוצאותיהם השוטפות במזומן. נוסף לכך, ממדד ההוצאות באמצעות כרטיסי אשראי עולה כי סכום ההוצאה באפריל 2024 - כ-42 מיליארד שקל, היה זהה לסכום באפריל אשתקד. אך ברשתות המזון גדלו ההוצאות החודשיות ב-19%, מכ-4.9 מיליארד שקל לכ-5.8 מיליארד שקל. גם הוצאות הדלק גדלו תוך שנה ב-17%. במילים אחרות: קנו פחות דירות ומוצרים שאינם מזון ודלק. לכן לא הייתה בפועל "חגיגת קניות".

השאלה איננה כמה מוציאים הצרכנים, אלא איזו תמורה הם מקבלים עבור אותם סכומים. במילים אחרות, ייתכן שצרכן שילם עבור סל מוצרי מזון מסוים 300 שקל באפריל 2023 ואילו כעבור שנה - 400 שקל. מאחר שנפגע בהתייכרות מהירה זו, ויתר הצרכן על מוצרים אחרים ועל שירותים.

דינמיקה זו למדו היטב המונופוליסטים המכונים "יצרנים ו"יבואנים" (אגב, לא פעם גם היצרן מייבא מוצרים מוגמרים). לכן הם מעלים מחירים ובאותה עת גם מצמצמים את תכולת האריזה - תופעה נפוצה בחודשים האחרונים. שר הכלכלה ניר ברקת ביטל באוקטובר 23 "בגלל המלחמה" את חובת סימון המחירים על המוצרים שנקבעה ב-1998 בחוק. מהלך זה מקשה על הצרכנים להשוות מחירים בין מוצרים דומים.

ישנן רשתות המנצלות היטב את ביטול חובת סימון המחירים: רשת "טיב טעם", הפתוחה גם בששי-שבת, מעלה את המחירים בסוף השבוע ב-18%, כפי שחשף "כלכליסט". מסקנה, אין "חגיגת קניות", אבל ישנה חגיגה של בעלי ההון. הבנקים, רשתות המזון, היצרנים, היבואנים, המשווקים. כל אלה עושים יד אחת כדי לעשווק את השכירים.

הרווח המצרפי של חמשת הבנקים הגדולים בשנת 2023 הגיע ל-26 מיליארד שקל. רווחי שיא אלה הושגו במידה רבה הודות לעלייה בשיעורי הריבית ששילמו הלקוחות. ולמי תודה, ולמי ברכה? לממשלת הימין המלא-מלא, כמובן.

### שמואל אורניץ

## רשת "מסרבות"

הפגנת תמיכה בסרבני הגיוס

טל מיטניק, סופיה אור, נ', ובן ארד

שבת, 18.5, 13:00, מול כלא 10 (בית ליד)

מאות סטודנטים ערבים ויהודים לקחו חלק בעצרת לציון יום הנכבה. זו נערכה השבוע (15.5) בכניסה לאוניברסיטת תל אביב ביוזמת תא הסטודנטים של חד"ש. בניגוד ל-11 השנים האחרונות, הודיעה המשטרה תחילה כי לא תאפשר את קיום העצרת, אך חזרה בה לאחר פנייה לבג"ץ והפצרות מצד נשיא האוניברסיטה פרופ' אריאל פורת. מולה נערכה מחאה נגדית של עשרות תומכי התנועה הפשיסטית "אם תרצו".

תחת אבטחה כבדה של שוטרים רבים, שתוגברו בשתי מכת"זיות שהוצבו בשערי האוניברסיטה, ציינו המשתתפים את יום הנכבה. המפגינים - אליהם הצטרפו מזכ"ל מק"י עאדל עאמר, חברי הכנסת עופר כסיף ועאידה תומא-סלימאן ומזכיר חד"ש אמג'ד שביטה - הניפו שלטים עם הקריאות: "צאו מעזה ומרפיח", "אין דמוקרטיה עם כיבוש", "הפסקת אש עכשיו" ו"עצרו את רצח העם בעזה". אל הסטודנטים הצטרפו גם מרצים המלמדים בקמפוס ברמת אביב. עם זאת, לרבים לא ניתנה האפשרות להצטרף לעצרת משום ששערי הקמפוס נסגרו במהלכה.

בתום העצרת, שהסתיימה ללא אירועים חריגים, מסר ח"כ כסיף: "השתתפתי באירוע לציון יום השנה לנכבה באוניברסיטת תל אביב שנערך בצל איומי הימין המשיחי, רדיפות המשטר והמלחמה על עזה. עמדנו יהודים וערבים יחד ותבענו את סיום שפיכות הדמים ואת סיום המלחמה והכיבוש הארוך, ואת כיבוד זכותו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית. כל זאת למען עתיד משותף המבוסס על צדק ושלוש אמת".

כשלוש שעות לפני העצרת, היה אמור בג"ץ לדון בעתירה שהגישה האגודה לזכויות האזרח נגד המשטרה, לאחר שזו סירבה לאשר את העצרת לציון יום הנכבה בכיכר אנטין. האגודה לזכויות האזרח הגישה את העתירה בדרישה שהמשטרה תנמק את ההחלטה, שנמסרה למארגני העצרת בעל-פה וללא נימוק רשמי. אך ב-14.5 הודיעה המשטרה במפתיע שהאישור ניתן. לכך צירפה תנאים מגבילים ובהם איסור על הנפת הדגל הפלסטיני.

## עצרת לזכרו של יעקב טוחי

שנרצח בידי שוטר ביפו

יום ראשון, 19.5, 18:00

מול ביתו של המנוח, יפת 42, יפו

## נשים נגד מלחמה

פאנל השקה לכבוד ספרה של דנה

מילס וערב התרמה עבור "מסרבות"

יום חמישי, 23.5, 20:00

מועדון הגדה השמאלית, אחד העם 70 ת"א



zoha.org.il

## זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ



טוויטר



פייסבוק



אינסטגרם



טלגרם

